

SLOVENSKI TEDNIK

Leto - Año IV. No. 187

"EL SEMANARIO ESLOVENO"

Cena 10 cent.

Uredništvo in upravnništvo
Calle SAN MARTIN 201/II. esq. 19
Sprejemanje strank vsak dan od 15.—18.

Buenos Aires, 3. decembra 1932.

Naročnina za pol leta \$ arg. 3.—
celo leto \$ 5.—, Inozemstvo Dolar 2.—
List izhaja ob sobotah štirikrat mesečno

Življenje naših političnih aretirancev v laških ječah

Pet zaporov pride pred vsem v poštev za naše politične aretirance: Goriški sodnijski zapor, „Coroneo“ in „Jezuiti“ v Trstu, kaznilnica v Kopru in zloglasna „Regina Coeli“ v Rimu. Fremnogi naši najboljši ljudje so prebivali mesec in leta v enem ali drugem, mnogi so obiskali že vseh pet in ne samo po enkrat.

Kakšno je torej življenje teh naših nesrečencev v ječah? Težko je odgovoriti, ker zapor se razlikuje od zapora, čeravno je pravilnik za vse enak. Med tem ko sta „goriški“ in „Jezuiti“ že zastarela in ne odgovarjata predvsem higijenskim zahtevam, je „Coroneo“ eden najmodernejših (zgradila ga je še stara Avstrija) toda hrana, ki je že itak nezadostna, je tu še mnogo slabša.

Tudi koperski zapor, star preurejeni grad, še precej dobro odgovarja zahtevam — a ne za politične, — ker ti so navadno vrženi v takezvalne kazenske celice, ki se nahajajo popolnoma pod zemljo, brez oken, kamor ne po- siže sončni žarek, ker so celice od zunanje strani ločene po dolgih hodnikih.

Te celice so nekaž strašne- ga in le kdor jih je poizku- sil si lahko o njih napravi sliko. Široke so komaj pol- drugi meter, a dolge toliko, da srednji človek lahko na- pravi tri korake in pol, ka- dar se je hujaval pravilno obračati, to pa radi ometice, ki se nujno pojavi že po ne- kaj korakih. Le v luknji nad notranjimi, železnimi vratni- brli noč in dan lučka. Kaz- njenci dostikrat ne vedo ali je noč ali je dan in se časov- no orijentirajo samo potom kosila, ki ga dobijo okrog poldan, ker v te luknje ne doseže niti glas zvonca, niti zvonov.

„Regina Coeli“ je sicer zgrajena po modernejših na- črtih, to je v obliki dvojne zvezde, ročice katere tvorijo razni oddelki in v teh so raz- vrščene celice. V higijeni-

mem ožiru pa zaostaja celo za drugimi, starejšimi zapor- i. To predvsem radi odprave odpadkov.

Obsega osem oddelkov in šesti je dobočen za obtožence posebnega tribunala. Radi prevelikega mavala teh obto- žencev, pa so pozneje doda- li še četrty oddelk, pozneje še polovico tretjega, ki je po obsegu največji, po snagi pa najnemarnejši. Zadnji čas, pa so dodali še sedmi odde- lek. Tako se lahko reče, da je tričetvrt celega zapora zase- denega od političnih obtožen- cev.

Ta zapor, lahko prevzame do 3000 oseb. Prednjači pa pred vsemi drugimi ječami, ravno radi discipline, kar pa je kaznjencem le v otežkoče- nje, ker jih za vsak najmanj- ši prestopok vržejo v kazen- ske celice, katere so podobne onim v Kopru. Celice so zgra- jene za enega samega člove- ka in so dolge šest korakov, široke pa približno dva me- tra. Dokler je tu kaznjene- sam, se že še nekako kreta, toda vsak si želi družbo, za kar pa mora imeti dovoljenje od posebnega tribunala, ki mu rad dovoli, če ni ravno težko obtožen in to ker pri- manjkuje prostora. Tu pa se pojavi nove gorje: živeti mo- ra v družbi z dvema drugi- ma in v istem prostoru, ki je že za enega premajhen. Dveh namreč radi moralnih ozirov ne pustijo skupaj. Ležišče, takozvana „branda“ je le eno, ostala dva pa morata spati kar na tleh. Zato mnogi raje ostanejo sami posebno poleti, ko je vročina že itak nezno- sna.

Omenili smo že, da je pra- vilnik za vse ječe enoten. Zju- traj okrog šeste ure pozvoni in treba je vstati ter si ure- diti ležišče. Sledi pregledova- nje in štetje. Potem sledi „zrak“, odhod na dvorišče. V Rimu je to dvorišče malo boljše kakor celica, ker je za vsakega posebej ograjeno od visokih sten, le da nima stro- pa, tako, da človek lahko vi- di nekoliko neba.

Minimum tega sprehoda je predpisan na eno uro, ven- dar tu doseže komaj pol ure, ker primanjkuje prostora.

Okrog desete ure prinese- jo kruh. Predpisanega je 600 gramov in na teži se res ni mogoče priteževati, ker je trd kakor svinec in tudi od- govarja predpisu teže, a po velikosti bi človek mislil, da ga je kvečjemu za ¼kg. Ok- krog poldan prinesejo kosilo, liter „minestre“ (t. j. zmes vsega, kar si človek more mi- sliti: makaroni, včasih fižol ali krompir, grah, bob, kakor je pač letni čas: temu so pri- mešane še razne zelenjave). Predpisano je tudi 12 gramov masti, ko pa pride v roke kaznjencem na vodi plava le še par „cinkov“, ki spomi- njajo na zabelo. Zadnje čase pa se radi propagande za riž nadomestili takoj vso hra- no ravno s tem nacionalnim pirdelkom, ki po redilnosti ne dosega žitnih živil. S tem je prehranjevanje ugodeno za cel dan. Navadni človek se bo čudil, kako ti nesreč- neži ne umrejo pri taki hra- ni. In res, vsak zdravnik, ki se razume na statistike se bo tu na licu mesta prepričal, da so vsi odstotki prehranjeva- nja zgrešeni. Pravijo pred- vsem, da je moderna znanost ugotovila, da se brez vitam- nov ne da dolgo živeti. Zna- no pa je, da v hrano, ki je po italijanskem zakonu pred- pisana kaznjencem ne pride niti en sam vitamin, pred- vsem, ker je vse razgreto nad sto stopinj. Hrana sama, pa že itak dosega 85 olo snovi, ki jih potrebuje navadno člo- veško telo.

Sicer pa že samo dejstvo, da dajejo hrano samo po en- krat na dan, nam zadostuje, da si predočimo, kako živijo italijanski jetniki. Tega se zavedajo tudi oblasti same, zato dovoljujejo, da si vsak kaznjene- lahko dnevno kupi hrane do zneska 5 Lir. Kako pa je z onimi, ki nimajo de- narja in to je večina? Mus- solini je dovolil celo kajenje, to pa je razumljivo z ozirom na monopolne dobičke.

Da ti ljudje ne umrejo, se da razložiti samo s tem, da

ne porabijo nobenih energij, ker so pač prisiljeni samo le- žati ali sedeti cel božji dan. Dnevi pa so vsi enaki, pa naj bo delavnik ali praznik.

Naši ljudje, dokler niso ob- sojeni, živijo po večini izoli- rano, ker so obtožbe navad- no težke. Približno mesec dni po obsodbi pa jih odženejo, v posebnih celularnih in oklopnih vagonih, v razne kaznilnice. Ta potovanja so najgroznejše epizode ki jih doživljajo, ker so poleti iz- postavljeni najhujši vročini, pozimi pa največjemu mrazu, v celicah v katerih človek le s težavo sedi. Kljub temu, da je vsaka celica posebej do- bro okovana z železnimi plo- ščami in zaklenjena, ostane- jo jetniki vklenjeni v okovju. Med prevažanjem dobijo sa- mo kruh in dostikrat, če je spremstvo hudobno, jim ne dajo niti vode.

V kaznilnicah se jim godi le malo boljše, četudi so v družbi. (Novi zakonik je namreč odpravil izolacijo). Predpisano je sicer, da mo- rajo biti politični ločeni od navadnih delinkventov, to pa se radi pomanjkanja prostora le deloma izvaja. V družbi, pa vedno naletijo na elemen- te, ki naših narodnih razmer ne razumejo ali nočejo razu- meti in jih torej zavidajo in zmerjajo, tako, da se mnogo- krat niti ne morejo braniti, ker ne razumejo popolnoma jezika ali pa dialektov, ki jih govorijo. Delo je tu ob- vezno, vsaj novi zakonik ta- ko predpisuje, vendar pa po uradnih statistikah je zapo- sljenih komaj 30% vseh kaz- njencev, ker je v zaporih brezposelnost še večja kakor zunaj. Pri političnih pa je ta odstotek še mnogo manjši, če sploh pride v poštev. Dela si želijo, da preženejo čas. Za- služijo pa s svojim delom nič, ker jim vse požre drža- va, na drugi strani pa pod- jetnik, ki ima obrt v naje- mu. Kadar zaslužijo 80 sto- tink lire dnevno, je že mno- go. Delo pa se vrši vedno v zaprtih prostorih in nikdar na prostem, kakor v drugih državah. Politični so bili naj- več zaposleni pri notranjem

Samo \$ 5

stane odslej za celo leto

Slovenski tednik

SAMO \$ 3.-

za pol leta

POSAMEZNA ŠTEVILKA

10 centavosov

uradniškem delu.

Z začetkom letošnjega le- ta, pa je prišel od minister- stva ukaz, da se morajo vsi politični kaznjenci odstraniti iz pisarn in da jim morajo, po možnosti, preskrbeti delo v zaprtih in ločenih prostori- h.

Novi zakonik o katerem je fašistični tisk toliko pisal in ga hvalil, položaja političnih kaznjencev ni zboljšal, pač pa v mnogih ozirih zelo po- slabšal. Zakonik dovoljuje tudi čitanje političnih časo- pisov, z naredbo, ki je bila izdana drugi dan po zadnjem poizkušnem atentatu na Mussolinija, pa je minister- stvo to dovoljenje ukinilo. Malo pozneje so prepovedali tudi naročevanje inozemskih revij, in prejemanje kakršnih si bodi knjig od doma. Tako so zadnji čas vsi kaznjenci (ne samo politični) omejeni samo na notranje knjižnice, ki v mnogih zaporih sploh ne obstojajo.

Posojilnica v Vipavi

Slovenska posojilnica v Vi- pavi je bila do pred nekaj leti eden najmočnejših slo- venskih denarnih zavodov na Primorskem. Fašisti so si ve- dno mnogo prizadevali, da bi jo iztrgali iz rok našega na- roda. To se jim je končno posrečilo. Posojilnica ni mo- gla podpisati jamstvo za kritje primanjkljaja pri Za- družni Zvezi, ki so jo bili fa- šisti upropastili, vsled česar je goriški prefekt imenoval komisarja v osebi Endrizzia, fašističnega tajnika občine Vipava, ki bo skrbel, kakor so negovi pajdaši vedno po- skrbeli v podobnih slučajih, da bo čimprej uničen tudi ta poslednji slovenski denar- ni zavod.

Dol s stroji!

Ako bi danes kdo predlagal, da se železnice odpravijo in nadomestijo z nekdanjimi konjskimi parizeljmi, bi se mu smejali. Zgodovina pa nam pove, da je bil pred sto leti hud boj proti železnicam, ki so ogražale vozniškom in kočijažem službe. Takrat so bil tudi „učenjaki“, ki so svarili, da je železnica silno nevarna za življenje ljudi. Vlak, ki bo drvel petnajst milj na uro — petnajst milj! — bo podrl hiše ob progi in potniki v vlaku se bodo zadržali!

To je bilo pred sto leti. Danes se temu smejemo — med tem pa preklinjamo nove stroje in razne moderne iznajdbe. Če bi mogli, bi jih najrajši razbili na drobne kosce kakor so pred sto leti fanatiki razbili lokomotivo.

Danes, ko je trda za zaslužek, se delavske organizacije tu pa tam jezijo na stroje in zahtevajo, da se strojno delo nadomesti z ročnim. Reče bi razbil stroj za drobitev kamenja in bi s težkim železnim batom tolkel kamen deset ur na dan, da bi mu pot lil iz slehrne znojnice — pa misli, da bi bil srečen. Ne-katere ameriške občine so tudi tega mnenja in danes odredajo, da se morajo javna dela vršiti ročno, kjer je le mogoče.

Vse je mogoče. Človek gre lahko nazaj v dobo egiptovskih faraonov in bo vlačil težke skale z vrvmi kot živina. Piramide, staroveški nebotičniki, so bile zgrajene izključno z ročnim delom — ampak 100.000 sužnjev je zidalo eno piramido dvajset let.

Newyorški listi poročajo o novi strojni lopati, ki jo goni elektrika. Ta stroj bo z enim mahom zagrabil in dvignil 54.000 funtov zemlje in zaglal jo bo dvesto čevljev daleč. To strojno lopato bodo rabili za odkrivanje premogove žile, ki leži sedemdeset čevljev pod zemljo; stroj pobere zemeljsko plast in potem bo metal še premog na površje. Rudarjev ne bo več treba. Par moških — lahko so dečki — opravi delo stotin rudarjev.

To je slaba vest za rudarje. Rudarji se še najbolj pri- tožujejo čez parne in električne lopate ter stroje za nakladanje, ki jim odjedajo delo in zaslužek. Čudno. Ročno delo v premogovnikih in drugih rudnikih je velika muka

za človeka. Tudi če sedi ali leži pod zemljo, je v nevarnosti, da kaj pade nanj in ga zmečka. Rudar vsak dan tvega svoje življenje. Vendar ima rajši mučno delo in tvega svoje življenje, kakor da bi stradal brez dela. Tako je revež vzgojen in navajen...

Kakšna razlika med mišicami in možgani! Človeške mišice so pripravljene na vsak napor — možgani pa ne. Možgani so navajeni na počivanje; le ono je v njih, kar so delavcu v mladosti zabili notri. Samo malo napora v možganih, malo premišljevanja in novih idej, pa bi revež razumel svoj problem!

Zakaj delavec ne spozna, da vzrok njegove smole in ne sreče ni v stroju, temveč v lastniku stroja?

Stroj sam na sebi pomeni napredek. Stroj je dvignil človeka iz fevdalne sužnosti in osvobodil ga je težkega ročnega garanta. Stroj — z drugo besedo: industrializem — je prinesel novo dobo, v kateri ima mehanizem nadomestiti človeške mišice in v kateri bosta elektrika in jeklo (kopala, orala in zidala

namesto človeškega sužnja. Manjka pa še enega stroja: — takega, ki bi človeku vlijl novo pamet v možgane in ga osvobodil iz mentalne lenobe in sužnosti!

Stroj danes koristi lastniku in škoduje delavcem, ker jim odjemlje delo. Kaj je treba storiti? Razbiti stroj, da bo več fizičnega garanta? To pomeni vrnitev v stare čase, ko je bil človek obenem živina.

Stroj je treba ločiti od lastnika in ga narediti za socialno last vseh! To je edina rešitev.

Stroj je privatna last zaradi privatnega dobička. Kakor hitro izgine motiv zasebnega dobička in se dobiček raztegne na vse ljudi kolektivno, je stroj blagoslov za delavca. Delo se razdeli, da bodo vsi sposobni delali toliko kolikor bo treba dobrin za vse. In čim več bo strojev, manj bo dela in krajši bo delovnik. Ali ni to jasno tudi za zakopano pamet? Najbrž ni, ker je danes še tako malo onih, ki vidijo to največjo in najvažnejšo resnico.

Pameten delavec se ne jezi

na stroje. Jezi pa se na svoje slepe tovariše, ki ne morejo ali nočejo videti pravega vzroka, da je še vedno tako slabo na svetu.

“Prosveta”

Iz tajništva

SPD I.

PODLEŽEM NE BOMO ODGOVARJALI

Na razne napade nekih Sokolov v tukajšnjem jugoslovenskem tedniku, ki mislijo da je jugoslovenstvo monopol Sokola La Pater-nal in sodijo ljudi po sebi, misleč, da je vse na svetu podlo, lažljivo in nepošteno kot so oni, ne bomo odgovarjali, ker se nam zdi škoda za vsako vrstico SLOVEN-SKEGA TEDNIKA, ki je posvečen izobrazbi slovenskih izseljencev, ne pa prepripirom za prazen nič.

Pravila našega društva so vsem na razpolago v društvenih prostorih; kdor pa hoče spoznati naše delovanje, naj sledi našemu delu in naj si napravi sodbo o nas na podlagi dejstev.

Če smo mnenja, da je za naše izseljence, ki so skoro sami ročni delavci, bolj potrebna delavska izobrazba kot pa kakšno bedastvo mahanje z rokami in postavljanje na glavo, ne moremo si pomagati. Takšno je pač naše mnenje. Kdor se strinja z njim, naj nam sledi, kdor pa misli, da je potrebnejše mahanje z rokami in postavljanje na glavo, naj maha z rokami, da bo kar veter nastal okrog njega in naj se postavlja na glavo makar od zore do mraka; samo nas naj pu- sti v miru.

Jan Kacin

t. č. tajnik SPD I

PEVSKE VAJE

Vse članice pevskega odseka so naprosene, da se redno udeležijo pevske vaje, ki se vrše vsako nedeljo v društvenih prostorih na Pater-nalu, ob 16. uri. Udeležujete se redno, da se dobro pripravimo za Silvestrov večer.

Pevovodja

SILVESTROVO

Kakor smo že poročali v zadnji številki TEDNIKA, bodo tudi letos, kakor prejšnja leta, priredila silvestrovo v Buenos Airesu Sloven-ska prosvetna društva. Silvestrova prireditve, ki se bo vršila v lepi dvorani “Gari-baldi”, calle Sarmiento, bo tudi letos nekaj posebnega. Na kratkem, a dobro izbra-nem vzporedju, bodo petje, kupleti in šaloigra. O polo-noči se bodo luči v dvorani ugasnile in s plesom in z le-po domačo prosto zabavo bo-mo vstopili v novo leto.

Prireditve se bo pričela na Silvestrovo ob 9. uri zvečer in bo trajala do ranega ju-tra. Ne pozabite, cenj rojaki in rojakinje, da treba sto-piti z optimizmom in v do-brem razpoloženju v novo le-to. Zato pridite na našo sil-vestrovo prireditve, kjer bo z vsem preskrbljeno, da ne bo nobeden pozdravil 1. ja-nuar 1933 s kislim obrazom. Nasvidenje!

Prireditelji:

SPD I in SPD II

Klinika Za Spolne Bolezni

NAJUSPEŠNEJŠI V JUŽNI AMERIKI

Svoj dober glas si je zaslužila:

ZA VSAK PREGLED RAČUNAMO \$ 5.-

Dobro postrežen in ozdravljen bolnik

- 1) Ker jo vodijo zdravniki specialisti, brez praktikantov in asistentov;
- 2) ker je vsak bolnik vestno ozdravljen od zdravnika, in je vsak dan pregledan;
- 3) ker se ne uporabljajo izpiranja in škodljiva zdravila;
- 4) ker se bolniku ne obljublja čudeži, marveč se ga zdravi na pošten in vesten način, ki ga narekuje zdravniška odgovornost;
- 5) ker so naše cene dobro pretehtane in ker se ne zdravi na mesečne obroke, kajti to je samo prikrit način izkoriščanja.

Naša najboljša propaganda je: Obrnite se na:

**INSTITUTO MEDICO
INTERNACIONAL**
BRASIL 923

ZOBODR AVNICA

Dra. Dora Samoilović
de Falicov
in Feliks Falicov
Sprejemata od 10. do 12.
in od 15. do 20 ure.
Donato Alvarez 2181
U. T. 59 - 1723
Directorio 1347

SLOVENSKI TEDNIK

Lastnik: Konzorcij SLOVENSKEGA TEDNIKA

Urejuje: PETER ČEBOKLI

I. DECEMBER

Dne 1. decembra smo Jugoslovenci zopet praznovali za nas velepomemben dan, dan ujedinjenja Slovencev, Hrvatov in Srbov v edinstveno Jugoslavijo, dan izpolnitve največje želje prvih Jugoslovenov.

Cena za ujedinjenje Slovencev, Hrvatov in Srbov ni bila mala. Tisoči in tisoči zavednih Jugoslovenov so morali dati svoje življenje; s potoki krvi in z nezaslišanimi žrtvami je bila kupljena narodna in politična svoboda Jugoslovenov. Zato je pravično in pošteno, da z veseljem praznujemo obletnico ujedinjenja tudi mi, ki živimo v dalnjem svetu, v izseljenstvu, saj je Jugoslavija tudi naša domovina, čeprav mnogi od nas niso živeli še nikdar pod njenim okriljem.

Vsak narod ima svojo zgodovino. Tako tudi naš jugoslovanski. In naša zgodovina je tako bujna in pestra, da se malokateri narod lahko ponaša z enako. Živeli smo vesele in žalostne dobe, dobe neprestanih vojsk in preganjanj, dobe trpljenja in ponižanja. Zgodovina vsakega naroda je dokument njegovega udejstvovanja in življenja, njegovega dviganja ali padanja. In baš od začeta padanja moremo mi junji Slovani zabeležiti tako lepo vstajenje, da se mu je zadivil ves svet.

Zgodovina nam je namenila važno nalogo. Na Balkanu imamo v lepi in vsega zemeljskega blaga obiljujoči državi tvoriti moč, ki naj jamči za mir in razvoj Srbov, Hrvatov in Slovencev. Zavedati se moramo, da prihajamo tako Slovenci kakor Hrvati in Srbi iz enega kolena, da smo si bratje, katerih dolžnost je, braniti drug drugega in skrbeti, da bo v domovini zavlada za vse enaka svoboda, brez katere ne bo prave sloge, ki edina more jamčiti obstoj in napredek naše skupne države.

Jugoslovenska misel je našla med primorskimi Slovenci vnete pristaše in število onih, ki so se na solunski fronti v zavezniških legijah borili proti Avstriji, je pre-

cej veliko. Primorci pa so se udejstvovali v vsem narodno - tvornem delu za Jugoslavijo ter zasedli v njeni upravi odlična mesta.

Če ne moremo danes praznovati obletnico Jugoslavije z istim veseljem kot ga lahko praznujejo odrešeni bratje, so temu krive skeleče rane, ki so še vedno odprte in krvave. Reka, Trst, Gorica, Zader ječe v robstvu. Zato bo vsem razumljivo, da bi se mi mnogo bolj veselili 1. Decembra, ko bi bila tudi zadnja ped jugoslovenske zemlje prosta, ko bi sleherni Jugosloven mogel objeti svojega osvobojenega brata. Trdna je naša vera, da bo ta dan prišel in upamo, da nam ne bo treba dolgo čakati nanj. Toda dan, v katerega mi tako trdno verujemo, nam ne sme prinesiti samo narodno svobodo, marveč tudi socialno in gospodarsko.

Zabranitev naseljevanja v Argentini

Te dni je bil od argentinske vlade izdan dekret, s katerim bo, pričenši s 1. januarjem 1933, zabranjen vstop v Argentino vsem novim emigrantom. Do tega koraka se je vlada odločila, da prepreči naraščanje brezposelnosti, ki je, kakor je bilo razvideti iz številke zadnjega štetja, tudi v Argentini zadnje čase silno narastlo. Vladni krogi so namreč mnenja, da pod nobenim pogojem ne bi bilo dobro, ako bi se neovirano pustilo prihod novim emigrantom v deželo, ker bi se s tem položaj delavstva, ki je že delj časa v Argentini, samo poslabšal, z ozirom na naraščajočo krizo.

Prvi člen dekreta določa, da od 1. januarja 1933 pa do nove odredbe ne smejo dajati argentinski konzuli v inozemstvu vizuma nobenemu emigrantu, ki bi želel v Argentino, če ne dokaže, da ima tu zagotovljen obstanek in de lo. Nadalje določa dekret, da bo izseljensko ravnateljstvo v Buenos Airesu (Dirección de Inmigración) dovolilo prihod v Argentino staršem, možu ali ženi, otrokom, nečakom in vnukom vseh inozemcev, ki živijo v Argentini že

delj časa in ki se obvežejo, da bodo skrbeli za prehrano in stanovanje navedenih sorodnikov. Drugače pa ne bo več dovoljen prihod nobenemu inozemcu, ki bi se hotel naseliti v Argentini po 1. januarju 1933.

Ker znamo tolmačiti svobodo tiska v Argentini tako kot jo treba tolmačiti, če hočemo, da bo naš list redno izhajal, ne bomo dosti govorili o dekretu, s katerim zabranjuje Argentina, ki je desetkrat večja od Italije, a šteje vsega skupaj nekaj čez 10 milijonov prebivalcev, prihod delazmožnim ljudem.

Mi smo tu gostje, zato je najboljšo, da molčimo in da se pokorimo vsem odredbam argentinske vlade, čeravno se nam nekatere ne zde ravno modre.

V Združenih državah Sev. Amerike so n. pr. že pred leti prepovedali naseljevanje emigrantom, ki jih je vabila v deželo dolarjev povojna prosperiteta. Če pogledamo današnji gospodarski položaj Združenih držav, vidimo, da je naravnost obupen: 12 milijonov brezposelnih, vsake pol ure en samomor in vsakih pet minut en roparski

LABORATORIJ ZA ANALIZE

Dr. German Schwartz

Analize krvi, Wassermann, Widal, Urina, Pljunkov, Ultramikroskopija i. t. d. — Vseh vrst cepljenja

CALLE POZOS 170

BUENOS AIRES

PRAVIJO

Pravijo, da je Pavelić prodal Italijanom kar celo Dalmacijo in da je napravil prav dobro kupčijo v imenu hrvatskega dela jugoslovenskega naroda. Če bi jaz podpisani bil na mestu Pavelića, bi ne prodajal Dalmacije, ki je naj lepši del naše odrešene domovine, marveč ponudil bi Lahom oni del Kranjske, kjer so zagledali luč sveta tisti štirje Janezi, ki pišejo vse one gorostasne kozlarije v nekem tuk. listu, ki jim je odstopil par strani, da lahko tam nadaljujejo svoje "patriotično" delo, ki so ga bili začeli v pok. šveglavem "Slovenskem domu".

Pravijo, da je Primorska žena, ki je napisala v štev. 185 SLOVENSKEGA TEDNIKA dopis "Žena govori" zelo zadovoljna z uspehom svojega članka. Niti sanjalo se ji ni, da bodo dvignile njene priproste in iskrene besede toliko prahu in da bo nek tukajšnji jugoslovanski list posvetil njej kar cele strani. To jo je tako prijetno presenetilo, da je te dni sporočila uredništvu TEDNIKA, da se bo v kratkem še oglasila.

Pravijo, da je Anton Mozetič postal nasprotnik SLOVENSKEGA TEDNIKA samo zato, ker mu urednik ni hotel objaviti neke dopise, ki so nosili sicer podpis Anton Mozetič, njih vsebina pa je bila že prej nekje drugje objavljena in sicer pod drugim imenom.

Pravijo tudi, oziroma šepeta se, da je nekdo, ki so prišteva za voditelja Sokola La Paternal, dolžan društvu SPD I \$ 107, ki si jih je ob neki priliki kratkomalo pridržal in zapravil. Tudi o nekem vagonu sokolskih uniform v Zagrebu ter o nekem gramofonu na Paternalu se mnogo govori. Ampak o tem bo podpisani spregovoril eventualno enkrat pozneje.

Pravijo, da kdor drugim očita grehe, mora imeti čisto vest. Zakaj drugače samemu sebi jamo koplje. Tega mnenja sem vsaj jaz.

Jure Zgaga.

BOŽIČ

Naši najlepši prazniki, ki nas pominjajo najlepših dni, se približujejo.

V domovini so naše družine, ki razen zime trpe še druge nadloge ter čakajo, da jim pride od nas kako tolažilo.

NAJVEČJE VESELJE

pa bodo imeli, če jim za praznike prispe kak denarni znesek od Vas, ki ga lahko pošljete:

POŠTNO, z AEROPLANOM ali BRZOJAVNO

naravnost na dom, brez kakih odbitkov ali stroškov, ker ko ste pri nas plačali neznatno provizijo, ste s tem vse poravnali.

SLOVENSKI ODDELEK

Banco Holandés

de la América del Sud

BUENOS AIRES — Bmé. MITRE 234

Podružnica: CORRIENTES 1900

Uradujemo od 8½ pa do 7. zvečer.

Ob sobotah do 1 popoldne.

PRIMORSKE VESTI

Nova žrtev fašizma

Trst, oktobra 1932. Po vsem Primorju je bila te dni razširjena žalostna vest, ki je našo bol še povečala, da je v zaporih umrl, po dolgih in nepopisnih mukah, Berbuč Bogomil, star 31 let, iz Sela pri Černičah. Aretiran je bil z nekaterimi prijatelji, ker je bil osumljen, da so v Batujah razbili desko na šolskem poslopju, na kateri je bil italijanski napis. Poleg pokojnega Berbuča so bili zaradi iste zadeve aretirani tudi Ivan Bavčar, študent v Ljubljani, njegov 17-letni brat Zorko, 20-letni Franc Bavčar. Odvedeni so bili v goriški zapor. To je bilo pred približno enim letom...

Preiskava še zdaj ni končana; še danes morajo reveži sedeti v ječi in čakati...

Samo Berbuč ne čaka več. On ni mogel prenesti vseh muk laškega preiskovalnega zapora. Prerana smrt ga je rešila nadaljnega trpljenja. Šel je tja, kamor so šli pred njim Vladimir Gortan, bazo- viške žrtve, Kerševan in Drago Bajc.

Naj mu bo lahka domača zemlja! Slava njegovemu spominu!

Španger premeščen na Sicilijo.

Alojzij Španger iz Proseka, ki je bil obsojen v procesu Bidovec, Miloš in drugi na trideset let ječe, je bil nedavno premeščen iz kaznilnice v Santo Stefanu pri Napoli v kaznilnico Augusto na Sicilijo. Pravijo, da je težko bolan, pa da je bil zato premeščen. Bolezen si je nakopal v ječah, kjer je zlasti za časa preiskave moral pre-

trpeti strašnih muk.

Številne aretacije na Krasu

Zanesljive vesti iz Gorice nam sporočajo, da je prišlo konec oktobra do spopadov med miličniki in kmeti na Krasu. Skupina kmetov je v vasi Ležeče priredila demonstracijo in vkorakala v vas z rdečo zastavo na čelu povorke. Tudi v Premu je prišlo do prepira med miličniki in stanovništvom. Dne 30. oktobra ponoči je bila na vasi razobešena rdeča zastava tudi tam. Demonstranti so klicali proti fašizmu in Mussoliniju. V vasi Trnovo so našli na dan Vseh Svetih na pokopališču vse polno komunističnih znakov. Oblasti preiskujejo z vso vnemo, da bi izsledile krivce. Vse navedene vasi leže med Ilirsko Bistrico in med Sv. Petrom na Krasu. Povod teh demonstracij so bile izvršene številne aretacije. Po celem okraju so bili močno ojačani karabinerji in miličarji. Beda je nastala na Krasu v zadnjem času tako velika, da je ljudstvo že popolnoma obupano in se pričinja že puntati. Niti fašistični teror ne straši več našega trpečega ljudstva. V skrajnem obupu se izpostavljajo ljudje, ki postajajo vsak dan bolj apatični in vsega naveličani, z največjo hladnokrvnostjo nevarnostim fašistične „pravice“. Mera trpljenja mora res biti že do vrha polna, da se ljudje že puntajo...

Imenovanje goriškega nadškofa

Kakor javlja ljubljanski „Slovenec“ na podlagi vesti iz Rima, bo kmalu imenovan za goriško škofijo namestnik pokojnega dr. Sedejo. Kakor znano, upravlja goriško ško-

fijo začasno zloglasni administrator Sirotti, ki ne služi cerkvenim nego v prvi vrsti fašističnim interesom. Ne le med Slovenci, marveč tudi med Furlani, ki so z Italijo in s fašizmom nič bolj zadovoljni od nas, je Sirotti obsovažen. Vsi komaj čakajo, da pojde tja, od koder je bil prišel. Prav nihče ne bo žaloval za njim.

„Kras je sovražil Italijane...“

Povodom desetletnice fašizma je priobčil „Il Popolo di Trieste“ članek o delih, ki so bila pod fašizmom izpeljana na tržaškem Krasu, z namenom, da bi se pridobilo Kraševce za Italijo in fašizem. V tem članku se govori o preteklosti in se med drugim omenja, da so bili odnosi med tržaškimi Italijani in med Kraševci v preteklosti vedno hladni, če ne popolnoma neprijateljski. Posebno so sovražili Kraševci Italijane za časa velikih političnih borb. Danes, piše „Popolo“, so se prilike spremenile. Kras ni več zabranjena zona centralne Afrike, kakor je bil pod Avstrijo, tam se danes vse več širi italijanski jezik, italijanska kultura in civilizacija. Ali, pravi „Popolo“, na tej optimistični sliki so tudi neprijetne sence: še je tam takšnih, ki nočejo menjati svoje miselnosti. Te bo pa čas spremenil...

Bomo videli!

Fašistom gre vse na boben! Praporci na Krasu, oktobra 1932. V naši vasi smo sami revni kraški kmetiči, a vendar se vsi v znoju in trudu prerivamo naprej na naši ljubi zemlji. Drugače pa je z onimi, ki so se nam izneverili. Trem našim vaščanom — fašistom je šlo vse na boben in z njimi še gostilničar, ki jim je dajal vino na — Mussolinijev kredit. S tem je minilo dolgotrajno veselje in popivanje, vsi so na cesti in naj jim pomaga oni, od katerega so pričakovali rešitve!

Municipijska skladišča in škoda na naših njivah.

Poljuben pri Tolminu, oktobra 1932. — V Perobne so že lani zgradili municipijska skladišča in zato odvzeli nekaterim kmetom potrebna zemljišča. Ker nameravajo povečati vojaške objekte so tudi letos vzeli skoro ves ostali del terena. O odškodnini ni ne duha ne sluha. Prizadeti so zlasti Andrej Leban, po domače Ruse, Jožef Leban

Dr. MILOSLAVICH

diplomiran na univerzah v Buenos Airesu, Berlinu in Dunaju

SPECIJALISTA ZA SPOLNE BOLEZNE, KAPAVEC (TRIPER), SIFILIS IN KOŽNE BOLEZNI Sprejema osebno brez asistentov. — Zdravljenje garantirano. — Zdravilna elektrika. — Ultravijoletni žarki. — Zdravljenje na abonament

NOVI NASLOV:

TALCAHUANO 1025

med CHARCAS in SANTA FE

Sprejemanje bolnikov od 8. do 10. in od 3. do 7. (prej Lavalle 310)

in Kavčič Ivan. Prvemu so uničili vso zemljo z edino njivo, ki jo je imel. Sedaj je številna družina — na zimo — brez pridelkov.

Teran bo izgubil svoj ugled?

Na Krasu pridelujejo po večini le črno vino. To je ti- sti teran, znan daleč naokoli kot zelo prijetno vino, ki ima dober okus, prijetno mlečno kislino, precej železa in drugih snovi, malo pa ima prav za prav alkohola. Teran ni tako močno vino, kakor je močno belo italijansko vino. Zaradi teh lastnosti je teran zelo priljubljen. Toda zdaj mu u tegne „pasti“ ugled. Italijanska vlada je namreč prepovedala prodajo črnega vina, ki nima 10% alkohola in belega vina, ki nima 9% alkohola. Črno vino, teran, nima 10% alkohola. Zato so s to naredbo posebno prizadeti kraški vinogradniki, ki bodo prisiljeni, da sami popijejo ves teran ali pa da ga prodajo italijanskim veletrgovcem, ki bodo to vino mešali z močnejšim, zaradi česar utegne izgubiti teran svoje dobo ime.

Slaba letina na Goriškem

Gorica, oktobra 1932. Vsled dolgotrajnega deževja se je trgategv zelo zavlekla. Grozdje gnije; vino pa bo po kakovosti slabše od lanskega. Cene grozdju so poskočile, ker je zelo slaba izbira. Na drobno se prodaja grozdje od 2.— do 2.50 Lir kg. Seveda so se sorazmerno zvišale cene vina, od česar pa nimajo naši ljudje nobenih posebnih koristi. Vsled slabe letine je zlasti prizadeta Vipavska dolina, nekoliko, a zelo malo boljše je v Brdih; povsod pa je veliko slabše kot lansko leto. Gospodarske razmere so bile že lansko leto izredno slabe, pa poleg tega davčne dajatve in druga bremena naraščajo, kar upropašča našega kmeta. Posledice letošnje slabe letine bodo še obupnejše.

PENSION ZA ŽENSKO

Ženske se sprejmejo na hrano in stanovanje. Lepe zračne sobe. Hrana dobra in na izbero. Telefon in radio na razpolago

M. KOJANEC

U. T. 59 Paternal 2499

Calle SAN BLAS 991

Za nakazila in izplačila

v angleških funtih

na vsa mesta in kraje
Jugoslavije, Češkoslovaške in Julijske Krajine
ter na vse države celega sveta, obrnite se na

BANCO DE LONDRES

Y AMERICA DEL SUD

Najstarejša banka, katere samo ime pomeni že

VARNOST in RESNOST

Osrednji zavod: 6, 7 in 8, Tokenhouse Yard, London
Buenos Aires: Bartolomé Mitre 399 esq., Reconquista
Mendoza, Paraná, Posadas, Rosario, Santa Fe,
Tres Arroyos, Tucumán in Asunción.
Rosario: calle San Martin 849 y Salta 2809-13
Podružnice: Azul, Bahía Blanca, Concordia, Córdoba

INSTITUTO MEDICO
CALLAO

Direktor: Dr. LUIS N. RENOULIN

Stranke sprejemajo specialisti

SPOLNE BOLEZNI: Prostatitis, vnetja, kapavica,

Analize za ugotovitev ozdravljenja od kapavice.

BLÉNORRAGIA — Abona po \$ 20 mesečno.

SIFILIS — Moderno zdravljenje.

KOŽNE: Izpadanje las, lišaji.

ŽIVČNE: Nespanje, omotica, glavobol.

PLJUČNE: Bronhitis, kašelj, naduha, jetika.

REVMATIZME in OBISTNE: Kila, zbadanje.

ŽELODOČNE: Bolečine, kislina, razširjenje, rane in povračanje.

OSLABELOST: Uspešno zdravljenje z injekcijami.

ŽENSKO: Bolestno čiščenje. Jajčnika. Beli tok.

PRVI PREGLED BREZPLAČNO

ZMERNE CENE — ZA SLOVENCE POPUST

GOVORIMO SLOVENSKO

Urniki: od 10. do 12. in od 15. do 21. Ob nedeljah in praznikih od 10. do 12.

Ulica CALLAO 339

Slovenski Faust — Trentarski student.

Star Tolminec mi je povedal to-le pripovedko o slovenskem Faustu, trentarskem studentu.

V drobcih sem jo že prejel. Tudi jo je že l. 1882 publiciral prof. Rutar. Pa je le zanimiva. Zlasti radi prerokbe, ki se menda danes uresničuje.

V Drežnici na Tolminskem je bival trentarski student, ki je svoje čase živel v laškem Vidmu in tam studiral za gospoda. Bil je vnet student, toda starše je imel sila revne. Komaj so se sami preživljali s kozjim mlekom, sirom in turšičnim kruhom, drugega jim zemlja ni dala. Pa vendar je mati romala po večkrat na leto čez hribe in doline doli v Videm, da je prinesla sinu živeža za nekaj tednov. Bil je namenjen za duhovski stan.

Nekoč po zimi — student je bil že visoko v črni šoli, znal je točo delati in priklicati hudiča — je naglo v Trenti zapadel tak sneg, da studentovi starši niso mogli na noben način k sinu v Videm s hrano. Student je tako silovito stradal, da se je v smrtni stiski zapisal hudiču za denar. Hudič mu je dal denar, studenta pa je, ko se je zopet enkrat pošteno naje-

del, zaskrbelo radi duše. Torej je romal k sveti Šembilji in jo vprašal za svet.

Prijazna Šembilja ga je poučila, kako naj se odkriža hudiča, obenem pa mu je podarila dar prerokovanja. Student se je hudiča kmalu odkrižal in rešil dušo, toda duhovnik ni mogel postati več. V dolg črn plašč zavrt je posedal po samotnih skalah na Tolminskem in v Trenti in premišljeval. Ljudi se je izogibal.

Nekoč je prerokoval, da bodo nekda prišli v Tolmin in vso Goriško in Primorje „vojaki s kozlovskimi bradami“ da bodo oropali in okra-

dli vso soško dolino, da ne bo ostal od Predila do Goriče niti en sam goveji rep več v hlevih. Napravil bo strašne zmede, strah in bedo, prelil obilo krvi, nazadnje pa bo moške kar v trumah gonil s seboj, da jih bo končno na Goriškem ostalo le še toliko, da se bodo zbrali v senci enega samega orehovega drevesa. Ženske bodo v takšnih stiskah, da bodo letale od gore do gore in iskale moških sukenj.

Raca na vodi, če ni imel student nekoliko prav! Kako je z ženskami, ne vemo, toda moški postajajo tam doli čedalje redkejši. Vse je izgna-

no ali pa v ječi. Izsesano tudi. Mari naj verjamemo tej stari prerokbi? Kdaj bo pa konec takega stanja, o tem pa je prerok molčal. Škoda.

Mussolini — vojak

Pariz, oktobra 1932. Mnogo knjig je že izšlo o njem, o njegovi junaški in nejunaški osebnosti. Tudi sam je napisal svoj vojni dnevnik, v katerem poveličuje svoje junaštvo in svoje življenje na kraški fronti. Zadnje čase pa je znana pariška revija „Le Monde“ napisala o Mussolinijevem vojnem junaštvu te le vrstice: „Mussolini je bil v vojski štiri leta. V vseh teh štirih letih samo dva meseca

na fronti, kjer pa ni prisostvoval nikakemu vojnemu spopadu. Govorijo in pišejo, da je bil Mussolini na fronti ranjen. To svojo ranjenost, toliko povečevano in opevano, pa ni dobil od nikakega sovražnega orožja temveč je bil zadet le slučajno pri vajah z ročnimi bombami v svoji lastni armadi“.

Aretiranci iz Doline pred specialni tribunal?

Dolina, oktobra 1932. Zopet udarec za nas. Tovarna opeke „Na Klemenki“ pod Dolino, je ustavila vsako delo in s tem je prizadetih okrog 100 delavcev.

Aretiranci so še vedno v tržaških zaporih. Sirk Dorči in Slave pridejo skoro gotovo pred izredno sodišče v Rim. Sirk je bil svojčas že v rimskih zaporih šest mesecev samo radi tega, ker je leta 1930. prečital protifašistični letak, ki ga je našel na cesti.

ZANIMIVOSTI**Porodi z oblastvenim dovoljenjem**

Mehiško mesto Veracruz namerava uvesti oblastveno nadzorstvo porodov. V bodoče bodo smeli dobivati otroke samo tisti roditelji, ki bodo imeli zadevno dovoljenje mehiških oblasti.

Roditelja, ki si želita potomstvo, se bosta morala zgledati v zdravstvenem uradu, kjer ju bodo najprej preiskali, da ugotove, če sta dovolj zdrava. Če bo ta ugotovitev zadovoljila, bosta morala mož in žena tudi dokazati, da razpolagata z zadostnimi sredstvi za preživljanje otroka. Starši, ki se ne bodo držali teh določil, zapadejo strogi denarni globi.

Nadzorstvo nad porodi je sprožil in ga realizira zdravnik Mendoza, ki hoče za vsako ceno preprečiti, da bi roditelji spravljali na svet bolno deco, ki bi bila vrhu tega še izpostavljena socialni bedi.

Krompir in višinski zrak

Francoski botanik Costantin je z dolgoletnimi poskusi ugotovil, da se neke vrste krompirja počutijo naravnost nebeško v višinskem zraku. Tu dobe posebno dober okus, kmalu dozore in dajejo bogato letino. Že rastlina, ki jo je za eno samo sezono presadil v

VELIKA KLINIKA

SPECIALISTOV

Buenosaireske in pariške univerze

Za dosego popolnega zdravljenja s kolikor mogoče malimi stroški, pregledujemo svoje bolnike z X žarki in jim podarimo zdravila

KAPAVICO

Reakcija Wassermann

Lečenje s pomočjo elektrike, ki skrajša zdravljenje

REVMATIZEM

in komplikacije zdravimo brez bolečin

SYFILIS 606 - 914

Bolezni členkov, srčne napake, splošna onemoglost, Arteriosklerozis
Povračanje, bolečine, kisline, rane, slaba prebava

ČREVESNE

Krči, zapeka, šibkost

BOLEZNI GRILA, UŠESNE, OČESNE in NOSNE

**X ŽARKI - ULTRAVIOLETNI ŽARKI
DIATHERMIA - VISOKA NAPETOST**

Pregled SAMO \$ 3.-

1017 SARMIENTO 1017
od 10 do 12 in od 14 do 21 ure

V DAR DOBITE

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6 \$, lepo sliko v barvah.
Atelje SAVA JOVANOVIĆ, F. Quiroga 1267, Dock Sud

VAŽNO!

Za vse izseljence moške in ženske, ki želijo preiskrabeti se z dobrimi stvarmi in z dobro obleko za mal denar. Pri trdki „Astra“, Córdoba 901 vdo bite z druge roke in v dobrem stanju briljantne, biserne, zlate in srebrne nakite; umetniške slike, kipe, porcelane, kristale i. t. d. Moške in ženske obleke, svilene in iz blaga, večerne in promenadne obleke, kožuhe, suknje in garniture i. t. d. Zaloga moških oblek in delavnica.

Velika ---- novost

V barvarni (tintoreriji) „Belga“, Córdoba 901, sem otvoril krojaški oddel, ki izdeluje po najmodernejšem kroju obleke in suknje iz najboljšega angleškega blaga. V tej moderni barvarni morete prebarvati in očistiti obleke sov, tako da izgledajo kot in druge stvari za par penove. Obiščite na vsak način podjetje, kar vam bo gotovo v veliko korist.

LASTNIK
OBEH PODJETIJ:

TOŠKOVIĆ

JOVAN OSTOIC

gorovje, se je tu silno popravila in „pomladila“. Gorovje ni potrebno bogve kako visoko, zadostuje višina okrog 1500 m.

Pridelovalen krompirja seveda ni treba pošiljati svoje rastline od časa do časa na „letovišče“ v gore, temveč zadostuje, da sadi krompir, ki od tam izvira. Tudi takšen krompir daje več in boljšega pridelka nego krompir iste vrste, ki je rasel vedno v nižavi. Ta ugodni učinek višinskega zraka pa ni za vse vrste enako velik. To je kakor pri ljudeh: Nekaterim se gore bolje priležejo kakor doline.

Upor kaznjencev v Žitomiru

V sovjetski kaznilnici v Žitomiru so te dni kaznjenci

napadli paznike, jih razorožili in se polastili njihovih pušk in samokresov. Zaradi tega je prišlo med pazniki in zločinci do pravcate bitke, v kateri so kaznjenci ubili dva paznika. Vendar so jo tudi zločinci izkupili. Pazniki so jih 29 smrtnonevarno ranili. Oblasti so dale preiskati incident. Pri tem se je pokazalo, da sta bila dva paznika v zvezi z uporniki, katerim sta preskrbela orožje.

Gospodarska depresija ozdravlja Američane

Iz Washingtona poročajo, da imajo ondotni zdravniki, odkar je pritisnila gospodarska kriza, začudo malo posla. Na podlagi konkretnih statističnih podatkov so ugotovili, da je ljudska higiena v zad-

njih treh letih močno napredovala. Umrljivost je nazadovala, tudi bolnikov je manj in celo primeri kompliciranih bolezni so se skrčili. Dr. S. J. Crumbine, eden vodilnih higienikov Zedinjenih držav, meni, da je k temu stanju doprinesla največ zmernost, ki so si jo ljudje naložili zaradi gospodarskih razmer. Tudi sportno udejstvovanje je nedvomno pripomoglo, da so se zdravstvene razmere izboljšale v ljudskih množicah.

V POROČNI NOČI PRODA NA ŽENA

Rumunski policiji se je posrečilo prijeti trgovca z belimi sužnjami Dina Pantelimon, ki so ga zasledovali tudi zaradi umora. Pantelimon se je pred poldrugim letom oženil z 22letno hčerjo rumunskega veleposestnika Marioara Dumitrescu. Poročnica je bila v Parizu. Takoj po obredu sta odšla novoporočenca na svatbeno potovanje in sta se medpotoma ustavila tudi v Konstanci, kjer sta se ustavila v nekem hotelu. Tam je mož nenadoma izjavil ženi, da mora odpotovati po nujnem opravilu. Žena je nato zaspala. Ponoči je vdrl v njeno sobo neki pijanec in ji storil silo. Šele naslednji dan se je žena zavedla, da je postala žrtev trgovca z belimi sužnjami, kajti obiskali so jo še trije gosti, katere je bil poslal k nji, njen „mož“. Pet dni pozneje se je nesrečni ženski posrečilo pobegniti iz oblasti nezaklenjenega tovariša. Prevarana Marioara se je vrnila k svojim roditeljem, njena sramota pa je bila tolikšna, da ji je branila ovaditi moža na policiji.

Dva meseca po tem dogodku se je njen „mož“ zopet pojavil v stanovanju njenih staršev in zahteval od žene, da se mora vrniti k njemu. Pri tej priložnosti je prišlo med možem in sorodniki žene do strahovitega pretepa, ki se je končal s tem, da je Pantelinom ustrelil brata osramočene žene z revolverjem. Morilec je nato pobegnil, policija pa ga je zdaj zasačila v Konstanci in ga izročila sodišču.

TRAGEDIJA JETNIKA IZ SVETOVNE VOJNE

V okolici Szeegdina se je pred dnevi odigrala žalostna tragedija.

Pri neki hiši je služil za hlapca možki, ki se je po 18 letih ruskega jetništva vrnil

v domovino. Jetništvo ga je tako spremenilo, da ga ni nihče spoznal pri povratku na Madžarsko. Šele te dni, ko se je obesil na skednju pri kmetu, kateremu se je vdinjal za hlapca, se je do zadnje podrobnosti pojasnila njegova istovetnost.

Spoznali so v hlapcu prvega moža žene sedanjega gospodarja. Samomorilec se piše Asztalos. Po 18 letnem ujetništvu v Rusiji se je mukoma prebil skozi Kitajsko domov, kjer je izvedel, da sta mu oče in mati za njegove odsotnosti umrli in da se je njegova žena vnovič omožila. Mož je prišel raztrgan in razcapan na svoje nekdanje posestvo, prosil za delo in ga dobil. Nikomur pa ni odkril tajne, kdo je, kajti ni hotel motiti sreče svoje žene v sedanjem zakonu in zato se je rajši obesil. Šele pri natančni preiskavi po smrti je prišlo na dan, kdo je prav za prav marljivi hlapec, ki se je mesece in mesece s takšno vnemo trudil za hišo.

MNOŽICA IN CIVILIZACIJA

Znani španski esejist José Ortega y Gasset obravnava v svoji novi knjigi „Revolucija mas“ nevarnost, ki preti Evropi in vsemu svetu po invaziji novih barbarov, množestvenih ljudi. Množestveni človek je po njegovem nov pojav v človeški družbi, tako rekoč razvajeni otrok zgodovine in nje dedič. Njegova dediščina je civilizacija. Vedenje teh ljudi spominja na vedenje šolskih otrok; čim ostavi učitelj razred, izbruhne med njimi revolta. Vsak

posameznik se čuti prostega jarma, ki ga je vklepal ob učiteljevi navzočnosti, in vsak hoče delati po svoje. In ker hipoma ne ve, kaj bi počel, se postavlja na glavo in postavlja na glavo vse drugo.

Evropa je danes podobna takšnemu šolskemu razredu, ki ga je ostavil učitelj. Vsa, kar je najmanjše ljudstvo v njej si daje videz odrasle osebnosti, ki hoče sama voditi svojo usodo. Karakteristično pa je, da mase teptajo vse individualno, vse kar se ga čez normalno in kar se po čemer koli odlikuje. Samo to, kar mislijo in delajo vsi, bi moral misliti in delati vsak. Boljševizem in fašizem sta tipična primera takšnega množestvenega gibanja, ki ga vodijo povprečnjaki in ki spravlja človeštvo nazaj. Še trideset let takšnih gibanj in gesel, pa bo Evropa popolnoma barbarizirana.

PRODAM radi družinskih razmer dobrodočo restavracijo, kavarno z bilijardom „Jadran“. Klijeti v splošnem so Slovani. Lokal pripraven tudi za trgovino. Interesenti naj se obrnejo v ul. Olavaria 212 (višina Almirante Brown 1300) Boca. Telefon: 23 - 3389

ŠIVILJA za navadne obleke in večerne toalete. Izdelava prvovrstna, po najnovejši modi. Priporoča se cenjrojakinjam Marija Kojanec, ul. San Blas 991. Bs. Aires. Telefon: 59 - 2499.

Veliki zavod 'RAMOS MEJIA'

ZDRAVNIKI SPECIJALISTI

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje.

SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914).

KOŽA: Kronični izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki.

ZLATO ŽILO: zdravimo brez operacije in bolečin.

SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cicarelliju.

ŽIVNE BOLEZNI: Nevračenja, izguba spomina in šibkost.

REVMATIZEM: kila, nadiha, gota. Šibkost srca zdravimo po modernem nemškem načinu.

PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča.

ŽELODEC: upadel, raširjeni, kislina, težka prebava, bruhanje, rane.

ČREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka.

GRLO, NOS, USESA: vnetje, polipi: brez operacije in bolečin.

ZENSKÉ BOLEZNI: maternica, jajčnika, neredno čiščenje. Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi

SPECIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje

zajamčeno. — Plačilni pogoji dobri

GOVORI SE SLOVENSKO

Plaza Once Rivadavia 3070

Od 9—21 ob nedeljah od 3—12

Krojačnica

“THE ENGLISH CHANNEL”

25 DE MAYO 627

BUENOS AIRES

Obleke po meri, angleško blago, najmodernejši vzorci, prvovrstna podlaga iz pravega platna od

\$ 70 dalje

šivanje obleke s prvostno podlago od

\$ 39 dalje

Velika izbira fantazija hlač po meri iz platna in svile od

\$ 16

Popravljamo, čistimo, peremo in likamo obleke, površnike in dežne plašče.

Dr. J. HAHN

ZENSKÉ BOLEZNI — BELI TOK — NEREDNO PERILO, BOLEZNI MATERNICE, JAJČNIKA, NOTRANJE BOLEZNI: ŽELODČNE IN MOŠKE BOLEZNI: GONOREJA.

SIFILIS — KRVNE BOLEZNI
Tucumán 2729, esq. Pueyrredón

Klici na dom: U. T. 47 Cuyo 7601

Sprejema od 3 do 8 zvečer.

NIZKE CENE

DOCK SUD

(Prov. Buenos Aires)
Calle Facundo Quiroga
1441

nasproti komisarije

EDINA

NAŠA SLOVANSKA LEKARNA

Pojasnili o vašem zdravju lahko dobite osebno ali pismeno v moji lekarni.

Franjo Huspaar

Na hrano in stanovanje

sprejema možke, ženske in poročence.

Klijentom, zlasti ženskam in matrimonijom, preškrbi potom dobrih zvez brezplačno nameščenje

Pension Viena

Sta. Fe 1938

U. T. 44 - 5207 — Bs. As.

Priporoča se lastnik
E. KRAVANJA

LA MODERNA

Mojim cenjenim odjemalcem sporočam, da bom dal tekem zimske sezone vsem čitateljem SLOVENSKEGA TEDNIKA, ki se bodo predstavili z listom, velike popuste. Daroval bom tudi lepo izdelane povečave. Priporočam se cenj. čitateljem SLOVENSKEGA TEDNIKA.

S. Saslavsky

U. T. 45 - 1720

Av. San Martín 1679, Buenos Aires. — Podružnica, ca-

JURIDIČNI ŠTUDI "SLAVIS"

Ravnatelj: dr. PEDRO PANDOL TADIĆ

Tri odvetniki in štiri prokuratorji oskrbujejo civilne, trgovske in kriminalne zadeve.

Prevajatelji vseh slovanskih jezikov

SARMIENTO 1011, 5. nadstr. U. T. 35 Lib. 0406

BUENOS AIRES

KAPAVICO

zdravimo po načinu Dr. KAROLA RENNER
(Rodom iz Nemčije)

Clinica Medica RENNER

SIFILIS

NOTRANJE BOLEZNI
DIATERMIA

Sprejema se od 15 do 20 ure

RIVADAVIA 2580, 1. nadstr.

Dve kvadri od Plaza Once

Dopisovanje

Franc Husu: Vaše cenj. pismo s priloženim zneskom od \$ 10 smo prejeli v redu. Srčna hvala. Vaš naslov smo popravili, manjkala je namreč ulica s številko, in upamo, da boste odslej prejimali redno. Pozdrav!

Sledečim cenj. naročnikom se zahvaljujemo za poravnano naročnine:

Podgornik Andrej do 30. sept. 1933. **Uršič Ignacij** do 31. okt. 1933. **Brajnik Josip** do 31. okt. 1933. **Huljat Ivan** do 30. nov. 1933. **Gorup Franciška** do 31. avgusta 1933. **Špacapan Dora** do 31. decembra 1933. **Trbižan Luis** do 31. okt. 1933. **Bergoč Rafael** do 30. nov. 1933. **Vodopivec Lovrenc** do 30. nov. 1933. **Mizerit Karol** do 31. marca 1933.

Ose so usmrtili človeka

Vbližini Bologne so našli dninarja, ki je ležal na kupu listja in vej mrtev. Strašno oteklo telo in roj razdraženih os sta pojasnila vzrok smrti. Mož se je zjutraj od-

pravil na njivo, ki jo je hotel prekopati, pa je med grudami zadel na osino gnezdo. Cel roj je planil nanj. Najprej se je skušal braniti, nato pa se je spustil v beg. Seveda so se pognale ose za njim in mu zadale toliko pikov, da je mož izgubil zavest. Padel je na kup listja, ose pa so ga še toliko časa obdelovale, dokler ni za zastrupljenjem umrl.

Drznost kitajskih roparjev

Komaj eno leto obstaja redna letalska zveza Hankov-Čungking, pa se je že dvakrat pripetil roparski napad na potnike. Drugi napad je bil izredno držen. Dva roparja sta se vkrcala v zrakoplov. Med vožnjo sta ustražovala z revolverjem pilota in ostale potnike in celo ubila damo, ki je imela pri sebi ček za 10.000 dolarjev. Ženo sta oropala in vrgla truplo preko krova. Po storjenem zločinu sta se še sama spustila s padalom na zemljo.

Nenavaden samomor

V Černovicah si je na neobičajen način vzela življenje 21-letna Berta Wahr. Polila se je s petrolejem in nato zlezla z veliko domačo krušno peč, obeke pa je prižgala s svečo, ki jo je držala v rokah. Iz krušne peči so potegnili pozneje njeno zogleleno truplo.

Prva, ki je opazila Bertino smrt, je bila mati. Potrkala

je večkrat zaporedoma na vrata, ki se niso hotela odpreti. V strašni slutnji, da se je moralo zgoditi nekaj nenavadnega, je nato poslala posode in ključavničarja. Neki moški je zlezel skozi okno v kuhinjo, kjer je uzrl strahovit prizor. Iz kadeče se peči so molele samo samomorilnine noge. Rešitev v tem položaju je bila nemogoča. Na kuhinjski mizi je pustila nesrečnica listek z besedami: „Odpustite! Morala sem to storiti.“ Vzroka pa ni navedla. Mati pravi, da ni hči kazala nobenega sledu duševne zmedenosti, iz katere bi se dalo sklepati na to strašno prostovoljno smrt.

Neobičajne tatvine

Nedavno je v nekem rumunskem kraju zaspal neki pek, ki si ga je privoščil precej nad običajno mero v gostilni. Mož je smrčal z odprtimi usti, kar je dalo pivcem priliko, da so uzrli v njegovih ustih umetno zobovje iz zlata. Neki uzmovič pa je spretno izrabil ugodno priliko in odnesel zobovje iz ust, ne da bi pek čutil, kdaj in kako se je primerila tatvina. Še spretnješi od tega tatu pa je bil v španskem mestecu Ocani uzmovič, ki je ukradel nekemu imovitemu avtomobilistu med spanjem njegovo umetno nogo. Tudi o tem tatu ni duha ne sluha.

Diplomirana babica ANA CHARPOVA

v Pragi in Buenos Airesu
Ima dolgoletno prakso v porodnišnici v Pragi in v bolnici Rawson v Buenos Airesu.

Sprejemajo se penzionistke, posebno s kampa. Pomoč pri porodih za \$ 30.—

calle COLOMBRES 178
U. T. 62 Mitre 3755
(1 kvadra od Rivadavia)

Ponarejeni dolarji.

Newyorška policija je po dolgotrajnem zasledovanju odkrila družbo ponarejevalcev, ki je že osem mesecev spravljala v promet ponarejene 10dolarske bankovce. Po dosedanjih ugotovitvah je družba že razpečala za tri milijone ponarejenih dolarjev. Družba je delala zelo velikopotezno in je imela zlasti v Evropi svoje tajne razpečevalnice. Ponarejeni bankovci so bili izdelani tako izvrstno, da jih tudi strokovnjaki niso mogli lahko odkriti.

SVOJIM CENJ. ODJEMALCEM naznanjam, da sem se preselil iz ul. Coronel Niceto Vega št. 5823 na št. 6014 v isti ulici. Priporočam se prvovrstna krojačnica **ANDREJ BENČINA**.

Ako hočete biti zdravljeni od vestnega in odgovornega zdravnika, zatecite se na

**CLINICA MEDICA
CANGALLO
DR. A. GODEL**

Zdravljenje po ravnatelju dr. A. GODEL

Specijalisti za sigurno in hitro zdravljenje

BLÉNORAGIJE - KAPAVCA

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOSKIH IN NEMSKIH NAČINIH

SIFILIS (606-914) Krvne in Kožne Bolezni

ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNA

Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specijalisti za pljučne, srčne, jetrne, živčne in reumatične bolezni

ZARKI X - DIATERMINA - ANALIZE

Govori se slovensko.

Sprejema se od 9. do 12. in od 15. do 21. — Ob praznikih od 9. do 12. ure.

CALLE CANGALLO 1542

Rojaki in rojaki- nje, pripravljajte

se za zimo

življenja

(Poslano)

Veverice po gozdih nabirajo orehe, lešnike in kostanje ter jih spravljajo v skrinjice pod zemljo ali pa v drevesne dupline. Na podoben način zbirajo zaloge za zimo tudi nekatere druge živali. Ako bo zima dolga in huda, bodo te zaloge prav prišle; če pa ostane kak oreh, kostanj ali lešnik pozabljen v zemlji, ga bo vzbudila pomlad in bo iz njega zrastle nova rastlina, novo košato drevo, ki bo dajalo hrano potomcem sedanjih veveric. Kakor vidimo, je to shranjevanje sadežev pravzaprav priprava za bodočnost.

Vse, kar je živega v naravi, se na svoj način pripravlja za zimo, za bodočnost. Narava je dobra mati svojim otrokom, obenem pa tudi stroga. Vsak greh brezbrčnosti in lenobe brezobzirno kaznuje. Nobenega greha ne pozabi in nobenega ne odpusti brez kazni. Najbolje izhajajo tisti, ki se potrudijo spoznati zakone narave in jih upoštevati.

Vse zavarovalne družbe in družbe za kapitalizacijo so nastale iz spoznanja potreb, ki jih prinese zima človeškega življenja. Zima človeškega življenja pride, ko človek zbolí in ne more več služiti vsakdanjega kruha sebi in svojim. Nihče ne ve, kdaj pride zanj zima življenja, zato je potrebno, da je pripravljen nanjo vsak čas. In pripraviti se je treba dokler si je zdravje, ki je solnce življenja.

Rojaki in rojakinje, odpo-
vejte se rajši vsemu, kot bi
se odpovedali veliki ugodno-
sti, ki vam jo nudi družba
za kapitalizacijo "La Conti-
nental". Pišite družbi (na-
slov najdete v oglasu "LA
CONTINENTAL"), naj vam
pošlje natančne podatke za
nov sistem varčevanja in
podpišite vsaj en delež za
2500 pesov, ki vas bo stal ne-
znatno svotico od 5 pesov me-
sečno. Pripravljajte se za

bodočnost, da vas zima bole-
zni in onemoglosti ne dohiti
brez sredstev in da vaši dra-
gi ne ostanejo brez najbolj
nujne pomoči, kadar vas zi-
ma življenja zaziblje v traj-
no spanje.

Zlata vredne so vse tiste
ustanove, kjer bi bil vaš de-

nar tako varno, plemenito in
koristno naložen kot je
v družbi za kapitalizacijo
"LA CONTINENTAL".

Razširjajte

SLOVENSKI

TEDNIK

La Continental

nudi najboljši in najsigurnejši način štedenja

POTOM MAJHNIH MESEČNIH ULOŽKOV SI ZA-
GOTOVITE VEČJI KAPITAL. TA KAPITAL PA SE
VAM IZPLAČA TAKOJ, TUDI AKO STE VPLAČALI
SAMO 1 MESEČNI OBROK, AKO SE VAŠ DELEŽ
IZŽREBA. ŽREBANJE SE VRŠI VSAK MESEC IN
OD 2500 DELEŽEV SE IZŽREBA, EDEN.

Dne 30. novembra 1932. so bile izžrebane sledeče obveznice (títulos):

T I I
Y N G
D I J
A P N
K V C
S D D

Ena od \$ 5.000	od g. Guillermo Palermo, Ga- zón 1266. Tigre F.C.A. ki je vplačal 12 obrokov po \$ 10.
Ena od \$ 5.000	od g. Inene Kürzer, Bm. Mi- tre 559. Capital, ki je vplačala 9 obrokov po \$ 10 mesečno.
Ena od \$ 5.000	od g. Abel M. Brusco, calle So- lis 1324. Capital, ki je vplačal 7 obrokov po \$ 10.
Ena od \$ 2.500	od g. Vicente Raul Botta, Za- rate, F.C.A., ki je vplačal 16 obrokov po \$ 5.
Ena od \$ 2.500	od g. Roberto Zimmermann, Cangallo 456. Capital, ki je vplačal 16 obrok po \$ 5.
Ena od \$ 2.500	od g. Arturo Lannoy, Lavalle 1199. San Fernando F.C.A., ki od g. Bernardo Schwieters, Bal- vplačal 8 obrokov po \$ 5.
Ena od \$ 2.500	carce 12. Rosario, ki je vplačal samo 2 obroka po \$ 5.
Ena od \$ 2.000	od g. Alfredo Rufinengo, Tor- tugas F.C.A., ki je vplačal 15 obrokov po \$ 7.

Prihodne žrebanje se vrši 31. Decembra 1932. ob 11 uri v teatru Ateneo,
Cangallo 927. Capital

Postanite tudi Vi lastnik od

\$ 2.500

s tem da dnevno shranite
samo 17 centavos ! ! !

Vse natančnejše informacije dobite v SLOVENSKOM ODDELKU

"LA CONTINENTAL"

ki ima sedež v lastni palači. Avda. E. Saenz Peña 555, (Diagonal Norte),
4. nadstropje (pol kvadre od Plaza Mayo), od 11. do 12. ure.

ljane v tem ozemlju.

Honeyball je bil po pokli-
cu kovač in je v neki gostil-
ni kot potujoči pomočnik čul,
da je neki možki v Transva-
lu našel zlato. S svojima spre-
mljevalcema je poiskal tega
moža, ki mu je tudi pokazal
najdišče. Honeyball si je mi-
slil, da mora biti tu večja ži-
la in je začel kopati. Kopal
je dolgo časa med boleznijo
in pomanjkanjem, končno se
je dokopal do nje. Tedaj se
je začelo nezasišano roma-
nje zlatokopov v te kraje. Ži-
la, ki jo je odkril Honeyball,
navzlic vnetemu izkorišča-
nju še danes ni izčrpana.
Največji kos zlata, ki ga je
našel bivši kovač, je tehtal
2850 g. A ni imel sreče s svo-
jo najdbo. V najbližji bezni-
ci je priredil veliko gostijo
in se je tako napil, da je vso
izgubil. Pred nekaj leti so ga
našli v oddaljenem kraju
Transvaala vsega propalega
in brez beliča v žepu. Žila, ki
jo je odkril, pa je do danes
vrgla preko 270 milijard
Din — približno 27 odstot-
kov vse svetovne zlate zalo-
ge.

Knjigarna

LUKA ALJINOVIĆ

San Martin 450. — Bs. Aires
ima v zalogi gramafonske
plošče slovenskih narodnih
pesmi po \$ 2.50
V notranjost države se pošlje
najmanj 6 plošč

Knjigarna

LUKA ALJINOVIĆ

je izdala te dni v srbo-hrvat-
skem jeziku
**IZSELJENSKI
KOLEDAR
s sanjarico**
Na prodaj je v našem ured-
ništvu po \$ 1.—, po pošti
cent. 30 več.

IZKUŠENA BABICA

PILOMENA BENEŠ
DE BILIK, diplomirana
na univerzi v Pragi in v
zdravniških vedah v Bs.
Airesu. Zdravi vse žen-
ske bolezni. Sprejema
tudi noseče v popolno
oskrbo na dom.
Ordinira od 9. ure zju-
traj, do 20. ure zvečer.

LIMA 1217, I. nadstr.
U. T. 23 Buen Orden 3389
Buenos Aires